

Forfatter: Ewald, Johannes

Titel: Udrag fra Herr Panthakaks Historie og Meeninger

Citation: Ewald, Johannes: "Herr Panthakaks Historie og Meeninger", i Ewald, Johannes: *Herr Panthakaks Historie og Meeninger*, udg. af Johnny Kondrup , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, i samarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab, cop. 1988, s. 202. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-ewald01dkval-shoot-idm140540296223088/facsimile.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Herr Panthakaks Historie og Meeninger

- mersk sagnhelt, svarende til grækernes Herakles (se n.t. s. 113 om Aleme-nes Sen). – *Amadis*: helten i en anonym spansk ridderroman, *Amadis de Gaula*, der kan spores tilbage til det 14. årh. A. er ædel, stærk, modig og tapper. – *Zopyros*: fornem perser, der 516 f.Kr. hjalp kong Dareios I med at indtage Babylon ved list. Z. lemlæstede sig selv for at narre babylonerne. – *Scævola*: latin: den kejtandede. Tilnavn til romeren Caius Mucius, der var fange hos etruskerkongen Porsena i år 507 f.Kr. Da Porsena truede med at brande M. levende, viste denne sit mod ved at srikke højre hånd ind i ilden og lade den forkulle. Porsena skænkede ham derpå friheden. – *Curtius*: Marcus C., romersk sagnhelt, der 362 f.Kr. skal have kastet sig i afgrunden for at frelse sin hjemby. – *Aristoteles*: græsk filosof og naturforsker (384-322 f.Kr.) – *Scout*: Johannes Duns S. (1265-1308), engelsk skolastisk filosof, medlem af Franciskanerordenen. – *de Guesclin*: Bertrand du G. (1320-80), marskal af Normandiet, fransk hærfører. – *Cartouche*: Louis Dominique C. (1693-1721), fransk roverhavding. – *Colbert*: Jean Baptiste C. (1619-83), fransk finansminister under Louis XIV. – *Sejan*: Lucius Aelius Sejanus, henrettet 31 e.Kr. Chef for den romerske prætorianergarde under kejser Tiberius. – *Olum meminisse iuvabit*: latin: engang vil minder os fryde. Ufuldstændigt citat fra Vergils heltedigt *Æneiden* (29-19 f.Kr.), 1. sang vers 203.
- 95 *paa den Tyriske Bund*: ind på tysk territorium. – *et Par Rigsdaler*: se n.t. s. 45.
- 96 *tre Milie*: knap 23 km. Angivelsen passer på byen Hitzacker vest for Lenzten. Rejsen fra Hamborg til Lenzten varede i virkeligheden tre dage, men Ewald har i selvbiografien trukket dem sammen til én. – *Cajüten*: kajyten.
- 97 *overalt*: desuden.
- 98 *Uafseelige*: uoverskuelige. – *stjærtende*: muntert legende. – *Barde*: sanger, digter. – *Amer(s)*: romersk kærlighedsgud, svarer til grækernes Eros. – *Flymen(s)*: græsk gud for bryllup og ægteskab. – *Bacchi*: latinsk genitiv af Bacchus, den romerske gud for vin (svarende til grækernes Dionysos). – *Cimbrerne(s)*: nordisk-germansk folkestamme, hjemmehørende i Jylland. Her dog blot danskerne. – *spivende Barde*: vordende digter (Ewald). – *store Drik*: store drag. – *Melpomene*: tragediens muse. En af grækernes ni musser, dvs. gudinder for kunst og videnskab.
- 99 *venskabelig skuffende*: som indgiver behagelige illusioner. – *hilde*: fastholde. – (Salige) *Fornaal*: forbillede, her Gud. – *mein Herr von Thundern-Trunk* (tysk klingende): min herre von Tonder-Slurk, typen på en frådser og fyldebotte, som formodes at være blandt Ewalds læsere. Navnet er lånt fra Voltaires roman *Candide* (1759), i hvis første kapitel der optræder en westfalsk baron von Thunder-ten-tronckh. Modsætning til hr. van WatterSous (s. 104).
- 100 *Hals-Potte* (Flaske): 1/2 pot = ca. 1/2 liter. – *Muskateller*: sod og krydret vin, muskatvin. – *ferien Aar*: Ewald har først skrevet ferien, men siden tilføjet tallet 16 over linien. – *Tokajer*: en vin fra egnen omkring Tokay i Ungarn. – *Madera*: madeira, en hedvin fra Atlanterhavsoen M. – *Syk-*